

Parlamentul
Republicii Moldova

DGJ-01 nr. 378
24 septembrie 2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (asociatul unic) (nr. 291 din 12.09.2024)

Examinând proiectul de lege menționat în titlu, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, Direcția generală juridică expune următoarele considerente.

I. Obiecții de ordin general

1. Proiectul de lege a fost înaintat de către Guvern, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, adoptarea cărora ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel în concordanță cu prevederile art. 66 și art.72 din Constituție.

3. Proiectul de lege a fost elaborat în vederea transunerii parțiale a Directivei nr. 2009/102/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 în materie de drept al societăților comerciale privind societățile comerciale cu răspundere limitată cu asociat unic, prin operarea modificărilor în Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni și Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată.

De asemenea, potrivit notei de fundamentare, temei pentru elaborarea proiectului de lege a servit necesitatea excluderii incertitudinii privind unele aspecte de procedură ce țin de deciziile asociatului unic al societăților pe acțiuni și cu răspundere limitată, și publicitatea datelor privind asociatul unic.

4. Din punct de vedere al dreptului european, inițiativa legislativă cade sub incidența reglementărilor statuate la nivelul Uniunii Europene, având drept scop executarea acțiunii nr. 41 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887/2023 și a acțiunii nr. 7 a Capitolului 6 „Dreptul societăților comerciale”, Clusterul 2 ”Piața internă” din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023.

5. În Declarația de Compatibilitate nr. 31/02-126-2017 din 21 februarie 2024, întocmită de Centrul de armonizare a legislației, s-a concluzionat că proiectul național are drept scop principal avansarea gradului de transpunere în legislația națională a prevederilor Directivei 2009/102/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 în materie de drept al societăților comerciale privind societățile comerciale cu răspundere limitată cu asociat unic, în partea ce ține de asigurarea transparenței, certitudinii și evidenței deciziilor asociatului unic.

6. Proiectul de lege este însoțit de avizele autorităților responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, respectându-se astfel, cerința stabilită la articolele 25, 32 și 35 din Legea nr. 100/2017.

II. Cu referire la concordanța proiectului de lege prevederilor legislative și respectării normelor de tehnică legislativă.

1. Art. I, modificarea Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni.

1) Referitor la clauza de armonizare, pentru a fi în corespundere cu practicile comune de redactare, propunem ca mențiunile cu privire la identificatorul unic al documentelor europene pe portalul EUR-Lex, textul *"CELEX: 32009L0102,"* să fie exclus. Obiecția este valabilă și pentru pct.1, Art. II din proiect.

2) Privitor la transpunerea prevederilor Directivei 2009/102/CE în Legea nr. 1134/1997 obiectăm următoarele.

În clauza de armonizare a proiectului de lege se menționează, că acesta transpune art. 6 din Directiva 2009/102/CE. În esență, potrivit redacției acestui articol, *„dacă un stat membru permite societățile cu asociat unic în înțelesul articolului 2 alineatul (1) și în cazul societăților comerciale pe acțiuni, se aplică prezenta directivă”*.

În raport cu reglementările stipulate în Legea nr. 1134/1997, în special cu cele cuprinse la art. 20 alin. (5), potrivit căreia, societatea poate fi înființată de un singur fondator (alcătuită dintr-un singur acționar) numai în cazul în care fondatorul (acționarul) nu este o altă societate comercială alcătuită dintr-o singură persoană, deducem despre incidența prevederilor Directivei 2009/102/CE și asupra activității societăților pe acțiuni cu un singur acționar.

Însă, din conținutul normei prevăzute la art. 6 din Directivă, rezultă că aceasta comportă un caracter de informare, respectiv, nu conține prevederi ce urmează a fi transpuse în legislația națională.

Analizând în ansamblu prevederile Directivei în corelare cu propunerile înaintate în proiect, notăm că în cuprinsul art. 48 alin. (2) și art. 72 alin. (9) din legea supusă avizării au fost transpuse prevederile art. 4 alin. (2) și art. 5 alin. (1) din Directivă. De aceea, în clauza de armonizare urmează a se indica expres articolele din Directivă care au constituit obiectul transpunerii. Prin indicarea transpunerii „art. 6 din Directivă”, se poate deduce transpunerea integrală a acestui act, deoarece celelalte articole se referă distinct organizării activității societății cu asociat unic.

Prin urmare, întru asigurarea aplicării și transpunerii corespunzătoare a Directivei 2009/102/CE, sugerăm reexaminarea articolelor necesare a fi transpuse în Legea nr. 1134/1997, cu omiterea textului ” *art. 4 alin. (2) și art. 6 din*” din pct.1 al Art. I.

3) Art. 48 alin. (3) lit. b). Privitor la expunerea literei b) în redacție nouă, care propune, că adunarea generală a acționarilor „*aprobă Codul guvernării corporative, precum și modificarea sau completarea acestuia. Codul – model de guvernanță corporativă al societății pe acțiuni cu capital integral/majoritar public se aprobă de Guvern*”, obiectăm următoarele.

3.1. Potrivit redacției actuale a literei b), *adunarea generală a acționarilor aprobă Codul de guvernanță corporativă, întocmit în conformitate cu cerințele prevăzute de actele normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și modificările la acesta.*

Codul de guvernanță corporativă este aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 67/10 din 24.12.2015. În corespundere cu punctele 2 și 3 din partea dispozitivă ale acestei Hotărâri, entitățile de interes public urmează să se conformeze prevederilor Codului de guvernanță corporativă, inclusiv modificărilor și completărilor operate ulterior, iar societăților pe acțiuni, altele decât cele menționate la pct.2, li se recomandă să aprobe Codul de guvernanță corporativă.

În corespundere cu noțiunea „entitate de interes public” definită la art. 3 din Legea contabilității și raportării financiare, nr. 287/2017, aceasta reprezintă o entitate ale cărei valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată; bancă; asigurător (reasigurător)/societate de asigurări; organism de plasament colectiv în valori mobiliare cu personalitate juridică; *entitate mare care este întreprindere de stat sau este societate pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social.*

În același timp, potrivit art. 2 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, „*societatea comercială cu capital public reprezintă societatea comercială al cărei capital social este format integral din aportul statului sau al unității administrativ-teritoriale*”, iar „*societatea comercială cu capital majoritar public – societatea comercială în care statul sau unitatea administrativ-teritorială deține un pachet de acțiuni sau o parte (cotă) socială ce acordă, la adunarea generală a societății comerciale, mai mult de 50% din toate voturile acționarilor (asociaților) ori o altă proporție care asigură majoritatea simplă de voturi*”.

Aplicând prevederile Legii nr. 121/2007 și ale Legii nr. 287/2017 în raport cu cele expres prevăzute la pct. 2 și 3 din Hotărârea CNPF nr. 67/10/2015, rezultă, că *normele privind necesitatea conformării la prevederile Codului de guvernanță corporativă, instituite în Hotărârea CNPF, se atribuie societăților pe acțiuni cu capital integral public, iar societăților pe acțiuni cu capital majoritar public li se recomandă să aprobe codul de guvernanță corporativă.*

În aceste condiții, apreciem necesară examinarea în ansamblu a propunerii înaintate în corelare cu noțiunea de „entitate de interes public”, în special, în ceea ce privește excluderea normei ce ține de aprobarea Codului de guvernanță

corporativă întocmit în conformitate cu cerințele prevăzute în actele normative ale CNPF.

3.2. Cu referire la propunerea de aprobare a Codului – model de guvernare al societății pe acțiuni cu capital integral/majoritar public de către Guvern, relevăm, că în data de 27.10.2023, prin Hotărârea nr. 820, Guvernul a aprobat Codul – model de guvernare corporativă al întreprinderilor de stat/întreprinderilor municipale și al societăților pe acțiuni/societăților cu răspundere limitată cu capital integral/capital majoritar public. Prin anexa nr. 2 la această Hotărâre a fost aprobat Codul – model de guvernare corporativă al societății pe acțiuni/societății cu răspundere limitată cu capital integral/capital majoritar public.

În conformitate cu pct. 3 din Hotărâre, ”autoritățile administrației publice centrale și locale care exercită funcția de acționar/asociat al societăților pe acțiuni/societăților cu răspundere limitată cu capital integral/capital majoritar public vor propune aprobarea, de către adunările generale ale acționarilor/asociaților societăților, a codurilor de guvernare corporativă ale societăților, conform prevederilor din anexa nr.2”.

Din conținutul Hotărârii vizate reiese, că sub incidența acesteia cad, atât societățile pe acțiuni cu capital integral public, cât și societățile pe acțiuni cu capital majoritar public. Respectiv, se observă o neconcordanță între Hotărârea CNPF nr. 67/10/2015 și Hotărârea Guvernului nr. 820/2023, fiindcă, după cum am menționat anterior, conform Hotărârii CNPF, societățile pe acțiuni cu capital integral public vor aproba codul de guvernare corporativă conform cerințelor prevăzute în această Hotărâre, iar societăților pe acțiuni cu capital majoritar de stat li se recomandă să aprobe codul de guvernare corporativă, iar prevederile Hotărârii Guvernului nr. 820/2023 se atribuie ambelor categorii de societăți pe acțiuni, atât celor cu capital integral, cât și celor cu capital majoritar public.

Prin urmare, întru excluderea neclarităților care pot apărea la aplicarea prevederilor propuse spre amendare, în art. 48 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 1134/1997 în raport cu actele normative invocate anterior, optăm pentru reexaminarea subiectului menționat, prin antrenarea factorilor de decizie.

3. 3. În ceea ce privește textul „Codul – model de guvernare corporativă al societății pe acțiuni cu capital integral/majoritar public se aprobă de Guvern”, menționăm, că acesta nu se încadrează în obiectul de reglementare al art. 48. După conținut, alin. (3) al art. 48 stabilește care sunt atribuțiile exclusive ale adunării generale a acționarilor, iar la lit. b) se concretizează, că adunarea generală aprobă codul de guvernare corporativă. În redacția acestui alineat, nu este necesar de indicat, cine aprobă Codul – model de guvernare corporativă pentru societățile pe acțiuni cu capital integral/majoritar public. Or, după cum am menționat anterior, acest fapt este deja indicat în Hotărârea Guvernului nr. 820/2023, iar conform pct. 3 din Hotărâre, codul de guvernare corporativă urmează să fie aprobat de către adunările generale a acționarilor.

Drept urmare, ținând cont de prevederile Hotărârii CNPF nr. 67/10/2015, precum și a celor cuprinse în Hotărârea Guvernului nr. 820/2023 referitoare la cerințele de aprobare a codului de guvernare corporativă, sugerăm reevaluarea propunerii de modificare a lit. b) din alin. (3) al art. 48. Obiecția este valabilă și

pentru Art. II, în partea ce ține de completarea alin.(1) art. 49 din Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată, cu litera r).

3.4. Sub aspect redacțional, privitor la sintagma „Codul guvernării corporative” relevăm, că atât Hotărârea CNPF nr. 67/10/2015, cât și Hotărârea Guvernului nr. 820/2023 operează cu sintagma „codul de guvernare corporativă”, pentru care motiv se va face substituirea de rigoare.

4) **Art. 72 alin. (9).** Propunerea de completare a art. 72 cu alin. (9) constituie, în esență, o transpunere a art. 5 alin. (1) din Directiva 2009/102/CE, potrivit căruia, „*contractele încheiate între asociatul unic și societatea sa reprezentată de el sunt înscrise într-un proces-verbal sau redactate în scris*”.

Însă, în raport cu obiectul de reglementare a art. 72, relevăm, că articolul vizat reglementează statutul persoanelor cu funcții de răspundere ale societății, drepturile și obligațiile acestora, cine poate obține calitatea de persoane cu funcții de răspundere ale societății, etc. Respectiv, textul propus spre completare nu se încadrează în conceptul art. 72. De aceea, ținând cont de normele de tehnică legislativă prevăzute la art. 63 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, care instituie cerința, că modificările aduse actului normativ trebuie să se integreze armonios în actul supus modificării, considerăm necesar reexaminarea propunerii de modificare a alin. (9), cu reglementarea/plasarea acestuia în cadrul unui alt articol.

2. Art. II, modificarea Legii nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată.

La art. 12, prin analiza textuală a noii redacții pentru acesta, observăm mică deosebire, ce vizează introducerea cuvintelor „*sau de persoanele care dețin împuterniciri*” în cuprinsul alin. (1). Având în vedere, că alte modificări nu se propun, considerăm inoportun de a reda art. 12 în redacție nouă, fiind astfel modificat doar alin. (1).

Aceași obiecție este valabilă și pentru art. 30, care, de asemenea, constituie o preluare a variantei art. 30 în vigoare, cu mici deosebiri, ce se referă la indicarea, în conținutul alin. (3), a trimiterii la art. 2 din Legea nr. 181/2023 privind serviciile de finanțare participativă, și schimbarea cu locul a alin. (3) și (4). Și în acest caz, recomandăm invocarea unei singure mențiuni care s-ar referi la modificarea alin. (3).

În concluzie, menționăm că propunerea legislativă urmează a fi reanalizată, astfel încât soluțiile legislative preconizate să fie în deplină concordanță cu cadrul juridic existent, precum și cu cerințele tehnicii legislative stabilite în Legea nr. 100/2017.

 Tatiana MALAI,
Șef adjunct Direcție generală

Ex: I. Băieșu
Tel: 551